

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Ägartillskott till Danderyds Sjukhus AB och Södersjukhuset AB

Föredragande landstingsråd: Chris Heister

Ärendet

Landstingsdirektören föreslår att Danderyds Sjukhus AB samt Södersjukhuset AB ges 45 miljoner kronor vardera i budget för 2007 i form av ägartillskott.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att bevilja Danderyds Sjukhus AB ett ägartillskott om 45 000 000 kronor i budget för 2007

att bevilja Södersjukhuset AB ett ägartillskott om 45 000 000 kronor i budget för 2007

att uppdra åt Danderyds Sjukhus AB att, i nära samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden och landstingsstyrelsen, till den 1 april 2007 utreda och redovisa möjligheterna för fortsatt effektivisering och andra förutsättningar för kostnadsreduktion inför 2008 motsvarande nämnda ägartillskott samt återrapportera till landstingsstyrelsen

att uppdra åt Södersjukhuset AB, i nära samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden och landstingsstyrelsen, till den 1 april 2007 utreda och redovisa möjligheterna för fortsatt effektivisering och andra förutsättningar för kostnadsreduktion inför 2008 motsvarande nämnda ägartillskott samt återrapportera till landstingsstyrelsen.

Avtalsförhandlingarna inför 2007 mellan beställaren å ena sidan samt Danderyds Sjukhus AB och Södersjukhuset AB å andra sidan har ej kunnat avslutas inom de ramar som givits parterna. Båda sjukhusen återoppar att de

Bilaga

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

2007-02-12

avtal som slöts år 2006 var på så låga nivåer att de fått konsekvenser för 2007 års avtalsförhandlingar.

De båda sjukhusen har visat på att det krävs särskilda insatser under år 2007 för att komma tillrätta med denna situation. Landstingsstyrelsen bedömer att ett ägartillskott uppgående till 45 000 000 kronor till såväl Danderyds sjukhus AB som Södersjukhuset AB samt de uppdrag om effektiviseringar i syfte att uppnå kostnadsbesparingar kommer att leda till att avtal sluts mellan beställaren och sjukhusen.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 14 februari 2007.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 20 februari 2007.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till s-ledamöternas förslag att i första hand återremittera ärendet, dels till v-ledamotens förslag att återremittera ärendet, dels till mp-ledamotens förslag att i första hand återremittera ärendet.

Landstingsstyrelsen beslutade utan omröstning avslå förslaget om återremiss.

S-ledamöterna reserverade sig mot detta beslut:

”**Socialdemokraterna** föreslår landstingsstyrelsen i första hand besluta att återremittera ärendet i syfte att förse ärendet med ett mer kvalificerat beslutsunderlag i form av en analys av de två akutsjukhusens ekonomiska situation samt konsekvensbeskrivningar av olika handlingsalternativ.”

V-ledamotens reserverade sig mot detta beslut:

”**Vänsterpartiet** föreslår landstingsstyrelsen besluta att återremittera ärendet i syfte att förse ärendet med ett mer kvalificerat beslutsunderlag i form av en analys av de två akutsjukhusens ekonomiska situation samt konsekvensbeskrivningar av olika handlingsalternativ.

LS 0702-0168

Det är ytterst otillfredsställande att den ekonomiska situationen vid Danderyds sjukhus AB och Södersjukhuset AB inte är närmare beskriven i ärendet. I ärendet konstateras enbart att avtal inte slutits parterna emellan inom beslutad ram, ingen övrig beskrivning om det ekonomiska läget vid sjukhusen eller någon kvalificerad beskrivning och värdering av orsakerna till att budgetramarna inte kunna hållas återfinns i ärendet. Dessutom saknas konsekvensbeskrivningar för verksamheten utifrån olika alternativa handlingsvägar. Det bästa för att bemästra den ekonomiska situationen vid sjukhusen vore att återremittera ärendet i syfte att snarast återkomma till landstingsstyrelsen med en mer kvalificerad analys.”

Mp-ledamoten reserverade sig mot detta beslut:

”Landstingsstyrelsen föreslås besluta att återremittera ärendet.”

Därefter beslutade landstingsstyrelsen bifalla landstingsrådsberedningens förslag samt att avslå de återstående yrkandena.

Landstingsstyrelsens beslut fattades utan omröstning.

S- och mp-ledamöterna reserverade sig mot landstingsstyrelsens beslut.

V-ledamoten anmälde att han ej deltog i landstingsstyrelsens beslut.

S-ledamöternas reservation:

”**Socialdemokraterna** föreslår landstingsstyrelsen i andra hand föreslå landstingsfullmäktige besluta att bevilja Danderyds sjukhus AB ett ägartillskott om 60 000 000 kronor i budget för 2007, att som resultatkrav för Danderyds sjukhus AB fastställa en budget i balans för 2007, att bevilja Södersjukhuset AB ett ägartillskott om 50 000 000 kronor i budget för 2007, att som resultatkrav för Södersjukhuset AB fastställa en budget i balans för 2007, att justera resultatkravet för Koncernfinansiering i konsekvens med beviljade ägartillskott, att uppdra till Danderyds sjukhus AB att, i samråd med i första hand Landstingsstyrelsen/Produktionsutskottet och i andra hand Hälso- och sjukvårdsnämnden, till den 1 april utreda och redovisa möjligheterna till fortsatt effektivisering och kostnadsreduktion inför 2008 motsvarande 45 miljoner kronor på årsbasis samt återrapportera till

lanstingsstyrelsen, att uppdra till Danderyds sjukhus AB att, i samråd med i första hand Landstingsstyrelsen/Produktionsutskottet och i andra hand Hälso- och sjukvårdsnämnden, till den 1 april utreda och redovisa möjligheterna till fortsatt effektivisering och kostnadsreduktion inför 2008 motsvarande 45 miljoner kronor på årsbasis samt återrapportera till lanstingsstyrelsen.

Det är ytterst otillfredsställande att den ekonomiska situationen vid Danderyds sjukhus AB och Södersjukhuset AB inte är närmare beskriven i ärendet. I ärendet konstateras enbart att avtal inte slutits parterna emellan inom beslutad ram, ingen övrig beskrivning om det ekonomiska läget vid sjukhusen eller någon kvalificerad beskrivning och värdering av orsakerna till att budgetramarna inte kunna hållas återfinns i ärendet. Dessutom saknas konsekvensbeskrivningar för verksamheten utifrån olika alternativa handlingsvägar. Det bästa för att bemästra den ekonomiska situationen vid sjukhusen vore att återremittera ärendet i syfte att snarast återkomma till landstingsstyrelsen med en mer kvalificerad analys.

Under alla förhållanden kan konstateras att den politiska majoriteten har misslyckats med den ekonomiska styrningen av de två akutsjukhusen. Sjukvården måste styras av en ansvarig politisk ledning, annars utnyttjas inte tillgängliga resurser på ett effektivt sätt. Avsaknaden av detta är en grundläggande orsak till de nu växande ekonomiska problemen inom akutsjukvården. Det är inte hållbart, att som nuvarande politiska majoritet ensidigt fokusera på privatiseringar av sjukvårdsverksamhet. Styrningen av den landstingsdrivna verksamheten får inte försummas.

Socialdemokraternas budgetförslag för 2007 anvisade ett helhetsgrepp för hela sjukvårdssystemet i Stockholms län där närsjukvården spelar en betydligt större avlastande roll. Därtill innebar förslaget en helt annan vikt vid ägarstyrning och ett koncernperspektiv på hela landstingets verksamhet samt de organisatoriska förutsättningarna för alla dessa element. Förutsättningar som den politiska majoriteten genom en rad aktiva beslut omintetgjort.

Det socialdemokratiska budgetförslaget innebar också en 300 miljoner kronor högre ram för beställaren, vilket avsevärt förbättrat avtalsförhandlingarna på ett sätt som kunnat undvika den kraftiga försening som nu föreligger i att få till stånd vårdavtal med akutsjukhusen.

De två akutsjukhusens budgetar måste bringas i balans – det är demoraliserande och kontraproduktivt att inte upprätta en balanserad budget som styrmedel för att bringa ordning och reda i ekonomin på sjukhusen. Resultatkravet på båda sjukhusen skall vara en budget i balans. Av det skälet före-

faller – utifrån det begränsade underlag som ärendet tillhandahåller – ett nominellt större ägartillskott behöva beviljas än vad landstingsrådsberedningen föreslår.

Effektiviseringsarbetet vid de båda sjukhusen bör tills vidare ha ambitionen att redan 2007 ge större ekonomiska resultat än vad landstingsrådsberedningens förslag innebär. Åtminstone fram till dess att landstingsstyrelsen erhållit ett fullvärdigt beslutsunderlag bör det reala ägartillskottet till sjukhusen begränsas med 30 miljoner kronor jämfört med landstingsrådsberedningens förslag.”

Mp-ledamotens reservation:

”Landstingsstyrelsen föreslås besluta att i andra hand föreslås landstingsstyrelsen besluta att avslå förslaget om ägartillskott till Danderyds sjukhus AB och Södersjukhuset AB

I ärendet föreslås ekonomiska lättnader i form av ägartillskott på 45 miljoner vardera till Danderyds sjukhus AB och Södersjukhuset AB. Redan vid budgetfullmäktige i december 2006 gavs ekonomiska lättnader till sjukhusen motsvarande underskotten i sjukhusens egna budgetförslag i form av sänkta resultatkrav på 30 respektive 20 miljoner kronor. Motivet till att genomföra ytterligare ekonomiska lättnader motsvarande 90 miljoner redovisas inte i ärendet.

Vilka kliniker har underskott? Är verksamheten anpassad till de vårdbehov som föreligger? Vad ligger bakom de krav som sjukhusen ställer? Hur kommer ägartillskottet att användas? Varför ges den ekonomiska lättnaden delvis som ägartillskott, delvis som minskat resultatkrav? Underlaget är otillfredsställande på dessa punkter, varför vi inte kan ställa oss bakom förslaget.

Majoriteten har utlovat en tydligare ägarstyrning och även en förstärkt beställarstyrning. I ett beställar-utförarsystem ska man vara ytterst restriktiv med ägartillskott. Ett förslag om ägartillskott måste följas av en detaljerad redovisning om vad tillskottet ska användas till.

Det är ännu mer anmärkningsvärt att förslaget även omfattar sänkta resultatkrav. Det är inte bra ägarstyrning att tillåta sjukhusen att budgetera för underskott.

I miljöpartiets budgetförslag har tillgängliga medel för utökningar fördelats inom hälso- och sjukvården via beställningar inom de områden där behov

finns. Sjukhusens behov av åtgärder för kostnadskontroll måste mötas genom att ägaren ställer krav på systematiskt förbättringsarbete exempelvis genom att använda verktyget ISO – 9001, som nu är anpassat för sjukhusverksamhet.

Majoriteten använder nu ägar- och beställarstyrning på ett sätt som urholkar själva idén med beställarstyrningen. Därmed kortsluts den demokratiska styrningen. Om man nu inte vill eller förmår använda sig av beställarutförarsystemet krävs en grundlig genomgång av vilket styrsystem man ska ha istället. Det finns anledning att vara mycket kritisk mot detta slag av budgetteknik”

V-ledamoten antecknade följande särskilda uttalande:

”Eftersom majoriteten vägrar återremittera förslaget deltar vänsterpartiet inte i beslutet om extra ägartillskott. Det är omöjligt med utgångspunkt från det beslutsunderlag som finns bilda sig en uppfattning om rimliga prioriteringar och vad pengarna ska användas till. Majoriteten har dessutom inte klargjort hur styrningen ska fungera när det gäller sjukhusen. En ekonomisk analys av det uppkomna läget saknas fullständigt och det enda som konstateras i ärendet är att avtal inte kunnat slutas mellan parterna inom tidigare beslutad ram.”

Ärendet och dess beredning

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 12 februari 2007 (bilaga) föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* bevilja Danderyds Sjukhus AB ett ägartillskott om 45 miljoner kronor i budget för 2007, *att* bevilja Södersjukhuset AB ett ägartillskott om 45 miljoner kronor i budget för 2007, *att* uppdra åt Danderyds Sjukhus AB *att*, i nära samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden och landstingsstyrelsens förvaltning, till den 1 april 2007 utreda och redovisa möjligheterna för fortsatt effektivisering och andra förutsättningar för kostnadsreduktion under 2008 motsvarande ovan nämnda ägartillskott, *att* uppdra åt Södersjukhuset AB, i nära samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden och landstingsstyrelsens förvaltning, till den 1 april 2007 utreda och redovisa möjligheterna för fortsatt effektivisering och andra förutsättningar för kostnadsreduktion under 2008 motsvarande ovan nämnda ägartillskott, *att* ställa ut en kapitaltäckningsgaranti för Danderyds Sjukhus AB om maximalt 52 miljoner kronor *att* gälla under 2007.

Bilaga

Bakgrund

Avtalsförhandlingarna inför 2007 mellan beställaren å ena sidan samt Danderyds Sjukhus AB och Södersjukhuset AB å andra sidan har ej kunnat avslutas med påskrivna vårdavtal. Parterna stod så sent som i slutet av december 2006 långt ifrån varandra avseende nivån på den ekonomiska ersättningen.

Särskilda budgetmöten genomfördes därför mellan ägaren, beställaren samt respektive sjukhus i slutet av december 2006. Sammanfattningsvis har vid dessa möten Danderyds Sjukhus AB och Södersjukhuset AB av ägaren erbjudits 45 mkr vardera, utöver den ersättningsnivå de blivit erbjudna av beställaren, för att kunna presentera budgetar för 2007 i enlighet med landstingsfullmäktiges beslutade resultatkrav. Bidragen är av engångskaraktär. Dessutom föreslogs att ägaren skulle ställa ut en kapitaltäckningsgaranti på 52 mkr för Danderyds Sjukhus AB.

Parterna har enats om en gemensam tolkning att tillskottet skall ses som en brygga samtidigt som nedanstående två spår bearbetas:

- Fortsatta effektiviseringsåtgärder utifrån Helseplan, självkostnadsanalyser och annan benchmarking genomförs. Målet är att samla ett tillräckligt och gemensamt uppbyggt faktaunderlag för att kunna inleda en ny prissförhandling inför år 2008 på en nivå som båda parter finner rimlig.
- De båda sjukhusen skall sänka sina kostnader med belopp motsvarande 2007 års omställningsbidrag år 2008. I samråd med beställarna utreds vad detta skulle innebära i förändrat uppdrag och hur sjukvårdssystemet skall hantera den vårdvolym som då kan behöva flyttas till andra sjukhus.

Utredningens båda spår skall genomföras i nära samverkan med beställaren och ägaren och avrapporteras i Hälso- och sjukvårdsnämnden och i Produktionsutskottet. Utredningen skall enligt överenskommelse mellan parterna vara klar i sin helhet senast 1 april 2007.

Resultatprognosen för 2006, enligt novembers månadsbokslut, pekade mot ett underskott på -70 mkr för Danderyds Sjukhus AB. För 2007 har landstingsfullmäktige fastställt ett resultatkrav på -30 mkr. Om dessa sammanlagda underskott skulle bli ännu större finns risk för att bolagets eget kapital kommer att uppgå till mindre än hälften av det registrerade

aktiekapitalet, vilket enligt gällande regelverk för aktiebolag erfordrar särskilda åtgärder i form av upprättande av kontrollbalansräkning. Mot bakgrund av detta föreslogs på det särskilda budgetmötet att ägaren skulle ställa ut en kapitaltäckningsgaranti för Danderyds Sjukhus AB. Från Danderyds Sjukhus AB's sida angavs detta vara en förutsättning för påskrift av vårdavtalet för 2007.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att det är befogat att ägaren tillskjuter 45 mkr vardera till Danderyds Sjukhus AB samt Södersjukhuset AB, utöver den ersättningsnivå de blivit erbjudna av beställaren i avtalsförhandlingarna, för att dessa bolag skall kunna presentera budgetar för 2007 i enlighet med landstingsfullmäktiges beslutade resultatkrav. Förvaltningen finner det också väsentligt att poängtera att ägartillskotten är av engångskaraktär och inte höjer de ekonomiska ramarna även för 2008 och framåt.

Förvaltningen föreslår att finansiering av ägartillskotten uppgående till sammanlagt 90 mkr sker genom att sjukhusen debiterar 2930 Koncernfinansiering.

En förutsättning som angavs från Danderyds Sjukhus AB:s sida i de diskussioner som förts rörande avtalssituation och ägartillskott 2007 har varit att ägaren ställer ut en kapitaltäckningsgaranti i syfte att eliminera risken för att kontrollbalansräkning skall behöva upprättas. Kapitaltäckningsgarantin hanteras i särskild ordning. Landstingsfullmäktige fattar beslut om ram avseende kapitaltäckningsgarantier för Landstingshuset i Stockholm AB och dess dotterbolag (LS 0701-0116). Styrelsen i Landstingshuset i Stockholm AB behandlar redan Danderyds Sjukhus AB's hemställan om kapitaltäckningsgaranti och förbereder ett ärende till landstingsstyrelsen för beslut.